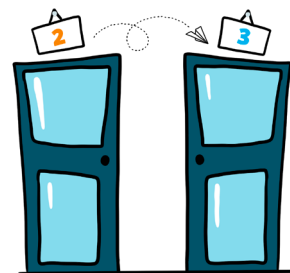

KLAAR-OVER?

OVERGANG GROEP 2 NAAR GROEP 3

Twijfel je of een leerling door kan naar groep 3? Voelt de verantwoordelijkheid voor deze keuze zwaarder dan normaal?

Veel leerkrachten en KC-ers twijfelen of een leerling wel op z'n plek zal zitten in groep 3. In dit artikel lees je hoe je als school tot een weloverwogen beslissing komt met betrekking tot het overgaan van groep 2 naar groep 3.

VOOR JE EEN KEUZE MAAKT, STEL JEZELF EERST DE VOLGENDE VRAGEN

- Is er een overgangsprotocol op school dat houvast biedt?
- Is de leerling goed gevolgd middels een observatie-instrument? Hebben we een goed beeld van de leerling?
- Op basis van welke informatie (observaties, beeld van de leerling, etc.) stellen we het onderwijsaanbod vast?
- Hoe worden ouders meegenomen in de ontwikkeling van de leerling?
- Hoe werken we aan een ononderbroken ontwikkeling bij de kinderen vanuit groep 2 en vanuit groep 3?
- Wat is de visie van de school ten aanzien van kleuterverlenging?
- Hoe ziet ons kindbeeld eruit?
- Hebben we als school hoge verwachtingen van de leerlingen?

WAT MAG JE VAN EEN LEERLING VERWACHTEN?

Om goed antwoord te kunnen geven op deze vraag is het belangrijk de doelen en verwachtingen voor leerlingen aan het einde van groep 2 helder te hebben. Deze bepalen grotendeels het aanbod dat de leerling gehad moet hebben.

De sociaal-emotionele ontwikkeling, de reken- en taalontwikkeling en de motorische ontwikkeling vormen de belangrijkste pijlers omdat deze ontwikkelingslijnen het meest zeggen over de verdere ontwikkeling die de leerling nodig heeft in het onderwijs. Breng daarnaast ook de executieve vaardigheden en de spelontwikkeling van de leerling in kaart. Kinderen met zwakke executieve functies kunnen namelijk moeite hebben met concentratie, het volgen van instructies, het wachten op hun beurt en het omgaan met frustratie. Dit kan het schoolse leren in groep 3 belemmeren.

Op de website van het SLO staan inhoudskaarten die je kunt gebruiken om samen met je (duo-) collega en/of KC'er de doelen voor eind groep 2 vast te stellen. Ook de leerlijnen uit het boek NieuwLeren kunnen houvast bieden. Het leerlingvolgsysteem kan je helpen om kritisch te kijken of deze doelen door de leerling behaald zijn.

OBSERVEREN EN EVALUEREN

Regelmatige observaties en evaluaties, met name tijdens interactieve momenten zoals spel en kringgesprekken, stellen ons in staat om een gedetailleerd beeld te vormen van de individuele ontwikkeling van de leerling. Dit is essentieel om vervolgens de context van zijn of haar onderwijsleersituatie te analyseren en te bepalen welke factoren hierin een beschermende dan wel een belemmerende rol spelen. De download observatielijst voor executieve vaardigheden kan hierbij helpen.

KLAAR-OVER?

OVERGANG GROEP 2 NAAR GROEP 3

Daarnaast is het wenselijk om de onderwijsbehoeften van de leerling in kaart te brengen. Op basis van de onderwijsbehoeften maak je inzichtelijk welke ondersteuning de leerling specifiek nodig heeft om zich verder te ontwikkelen op een bepaald gebied. Waar en hoe kun je dit goed aanbieden? Weeg dit zorgvuldig af en schat in waar deze leerling zich het prettigst verder kan ontwikkelen. Het gaat om inschatting van de situatie van de leerling, bij deze specifieke leerkracht, in deze specifieke groep, op deze school, van deze ouders.

Welke voor- en nadelen zie je voor deze leerling bij het al dan niet doorstromen? Hoe zwaar wegen deze? Kun je achterhalen wat de oorzaak is waarom je twijfelt? Heeft de leerling bijvoorbeeld het afgelopen jaar veel onderwijs gemist? Zal deze leerling op langere termijn ook profiteren van een extra leerjaar? Als je dit goed in kaart hebt gebracht, kun je makkelijker een keuze maken om de leerling al dan niet te laten verlengen.

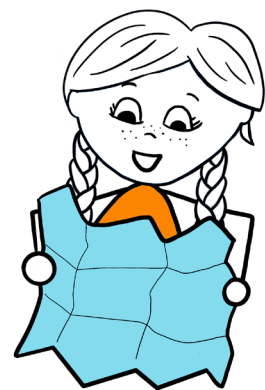
KINDGESPREK

Vergeet de wensen en het eigenaarschap van de leerling zelf niet! Door een kindgesprek (zie ook download [Kindgesprekken met het jonge kind](#)) te voeren, kun je nieuwe ontdekkingen doen over de onderwijsbehoeften van de leerling. Je kunt de leerling zo mede-eigenaar laten worden van oplossingen, waardoor de kans op slagen ook echt groter wordt. Voer het kindgesprek in een spelsituatie en maak daarbij gebruik van concreet materiaal (bijvoorbeeld een handpop). Maak de besproken onderwijsbehoeften en acties inzichtelijk in een plan en betrek ook ouders bij het proces. De input van ouders kan hele relevante informatie opleveren.

EEN BREDE BLIK

Bij de overgang naar groep 3 is het essentieel om, naast het formuleren van onderwijsbehoeften, te kijken naar de algehele ontwikkeling van het kind. De term 'schoolrijpheid' wordt nog wel gebruikt, maar de focus ligt steeds meer op een breder perspectief. Onderzoek en theorieën over de ontwikkeling van jonge kinderen benadrukken dat deze ontwikkeling niet lineair verloopt, maar in sprongen. Het is volkomen normaal dat kleuters periodes van snelle groei afwisselen met periodes van stabilisatie of zelfs tijdelijke terugval.

In de kleutergroepen ontwikkelen kinderen zich op een natuurlijke manier door instructie, spel en overige activiteiten. De overgang naar groep 3 vraagt om een meer gestructureerde leeromgeving, met een concretere aanpak en meer sturing door de leerkracht. De vraag is dan niet zozeer of een kind 'schoolrijp' is, maar eerder of de ontwikkeling van het kind zodanig is dat het kan profiteren van dit meer formele onderwijs. Hierbij kijken we naar een breed scala aan ontwikkelingsgebieden, zoals sociaal-emotionele ontwikkeling, cognitieve vaardigheden, taalontwikkeling en motorische vaardigheden, in relatie tot de eisen van groep 3.

KLAAR-OVER?

OVERGANG GROEP 2 NAAR GROEP 3

IS HET KIND KLAAR VOOR GROEP 3 OF IS GROEP 3 KLAAR VOOR HET KIND?

Deze vraag is afhankelijk van hoe het onderwijs op school vorm wordt gegeven.

Een goede voorbereiding op groep 3 tijdens de kleuterperiode in combinatie met een adaptief en gedifferentieerd onderwijsaanbod in groep 3, is het meest gewenst. Het is bevorderlijk om het berekeneerde aanbod in de twee groepen goed op elkaar aan te laten sluiten. Denk hierbij aan spel, bewegend leren, afwisseling in ontspanning en inspanning, circuitvorm met verschillende spel- en leerhoeken, thematisch werken, coöperatieve werkvormen en leren zichtbaar maken.

Kijk bij het maken van een beslissing niet alleen naar de individuele leerling waar je over twijfelt, maar naar het gehele aanbod in groep 2 en 3. Wanneer je de groepen beter op elkaar wilt laten aansluiten, is het raadzaam om tijdens de (bouw-)vergadering je onderwijsaanbod en de ontwikkeling van de leerlingen te bespreken. Ook kan het helpen om teamleden bij elkaar mee te laten kijken. Wat laten de leerlingen zien en hoe kan daar in groep 3 op ingespeeld worden?

De overgang van groep 2 naar groep 3 is een cruciale stap in de schoolcarrière van een kind. Een weloverwogen beslissing, gebaseerd op een brede ontwikkelingsvisie, observatie, samenwerking en kindbetrokkenheid, is essentieel voor een succesvolle doorstroom. Laten we niet alleen kijken of het kind klaar is voor groep 3, maar ook of groep 3 klaar is voor het kind door te streven naar een soepele overgang naar groep 3. Zo bieden we ieder kind de optimale kans om te groeien en te bloeien.

Kom je er toch niet uit, heb je specifieke vragen of hulp nodig? ZIEN in de Klas kan hierbij ondersteuning bieden voor jou als leerkracht of intern begeleider/kwaliteitscoördinator. Neem vrijblijvend contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

